

**Školní vzdělávací program pro školní družinu
při základní škole Senožaty**

-

Doplňková část
Školního vzdělávacího program pro základní vzdělávání
zpracovaného podle RVP ZV

Poznáváme svět

-

Základní škola Senožaty
Senožaty 184

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro školní družinu při základní škole Senožaty *„Poznáváme svět – školní družina“*

Předkladatel:

Název školy: Základní škola Senožaty, okres Pelhřimov

Adresa : Senožaty 184, 394 56, Senožaty

IČO: 70659249

Ředitel školy: Miroslav Šimek

Kontakty : telefon: 565 582 153
e-mail: reditelstvi@zsssenozaty.cz
web: www.zsssenozaty.cz

Koordinátor tvorby ŠVP ZV: Mgr. Josef Zeman
e-mail: ict@zsssenozaty.cz

Zpracovala: Dana Pípalová

Zřizovatel:

Název: Obecní úřad Senožaty, okres Pelhřimov

Adresa: Senožaty 166, 394 56, Senožaty

Kontakt : Tel. 565 582 124, 565 582 148
Email: info@senozaty.cz
Web: www.senozaty.cz

Schváleno radou školy dne: 20.6.2009

Platnost dokumentu od: 1.9.2009

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

Prostorové vybavení:

Školní družina využívá pro svoji činnost dvě místnosti. Jedna z nich je zařízena jako herna, rozdělená na tři části. Jedna třetina, vybavená sedací soupravou a křesly, je využívána jako oddechový koutek. Další část místnosti je kryta kobercem a je vyhrazena pro hraní na podlaze. Pro zájmové a pracovní činnosti slouží část se stoly a židličkami uspořádanými tak, aby na sebe děti viděly a mohly mezi sebou komunikovat. Druhá místnost je taktéž vybavena stoly a židličkami a slouží převážně pro vypracovávání domácích úkolů. Dále je zde umístěn PC s tiskárnou a televizor s videem.

Při své činnosti dále využíváme společenskou místnost, ve které jsou umístěny 4 stoly na stolní tenis, barevný televizor, video a DVD přehrávač. K dispozici je i školní počítačová učebna s připojením k internetu.

Pro sportovní vyžití máme možnost chodit do tělocvičny, na školní hřiště a využíváme školní zahradu.

Materiální vybavení:

Ve vybavení ŠD jsou stolní společenské hry a stavebnice, které jsou podle finančních možností školy doplňovány a obnovovány.

Pro výtvarné činnosti jsou k dispozici pastelky, vodové a temperové barvy, čtvrtky a barevné papíry, lepidla a štětce. Dále pro netradiční výtvarné techniky jsme vybaveni barvami na sklo, pomůckami pro ubrouskovou techniku, keramickou hlínou, glazurami a pomůckami pro práci s keramikou (škola má vlastní keramickou pec). Využíváme i vybavení kabinetu výtvarné výchovy a prostory školní kuchyňky (pečení perníčků, výrobky ze slaného pečiva).

Pro rozvoj čtenářských dovedností odebírá družina dva dětské časopisy (ABC, Mateřídouška) a má vlastní knihovničku. Dále je jí k dispozici žákovská a učitelská knihovna.

3. Podmínky a organizace vzdělávání ve školní družině

3.1 Podmínky přijímání dětí do ŠD

- Školní družina je určena pro děti 1. – 9. ročníku, upřednostňují se děti 1. – 5. ročníku, dojíždějící žáci, děti zaměstnaných rodičů a děti z rodin, kde o ně nemá kdo pečovat (neúplná rodina, nemoc).
- Do ŠD se žáci přihlásí v prvním týdnu nového školního roku, v případě volné kapacity je možno přihlásit se i v jeho průběhu.
- O zařazení dítěte do ŠD rozhoduje ředitel školy.
- Je-li volná kapacita, mohou se zájmové činnosti zúčastnit děti, které nebyly přijaty k pravidelné docházce (písemné svolení rodičů).
- Děti jsou přijímány na základně zápisního lístku, který vyplňuje zákonný zástupce dítěte. V zápisním lístku musí upřesnit rozsah docházky dítěte a způsob jeho odchodu ze ŠD. Dítě nebude ze ŠD předčasně uvolněno bez písemné omluvy zákonného zástupce.
- Pokud bude dítě odcházet s jinou osobou, než je uvedeno v zápisním lístku, musí se tato osoba prokázat plnou mocí od rodičů. Telefonická a ústní žádost druhé osoby je neplatná.
- Přihlašování i odhlašování ze školní družiny je prováděno písemnou žádostí rodičů.

3.2 Organizace činnosti ŠD

	Časový harmonogram	Obecná činnost
<u>Ranní provoz</u>	6.35 – 7.05	- hry podle vlastního zájmu - individuální četba - příprava na vyučování - odchod dětí na vyučování
	7.05 – 7.15	
<u>Odpolední provoz</u>	11.00 – 15.00	
	11.00 – 12.00	- oběd, hygiena, polední odpočinek
	12.00 – 13.30	- tělovýchovné zaměstnání - organiz. zaměstnání
	13.30 – 14.30	- příprava na vyučování - didaktické hry
	14.30 – 15.00	- individuální . práce s žáky - úklid družiny

Poznámka: Rozvržení časových intervalů lze upravovat dle aktuálních potřeb.

- Práce ŠD je řízena celoročním plánem, který je rozpracován na roční období. (Roční plán tvoří pravidelně aktualizovanou součást tohoto dokumentu; viz příloha č. 2)
- Žáci přihlášení do ŠD jsou povinni zúčastňovat se výchovných zaměstnání pravidelně podle vyplněných zápisových lístků.
- Žáci nemohou opouštět ŠD bez dovození vychovatelky, rovněž je nepřipustné půjčovat si bez dovození hry a jiné věci.
- Žáci vstupují do ŠD ukázněně, přezutí a s pozdravem.
- Žáci jsou opatrní na hry, které po použití vždy v pořádku odevzdají. Svévolně poškozené věci a pomůcky hradí zákonný zástupce žáka. Žáci dbají na čistotu a pořádek v místnosti, kde se zúčastňují zaměstnání.
- Žáci, kteří byly přítomni na vyučování a bez omluvy rodičů se do ŠD nedostavili, nejsou pod dozorem vychovatelky a ta za ně nezodpovídá.
- Každý žák se řídí pokyny vychovatelky, pravidly vnitřního řádu školní družiny a vnitřního řádu školy.
- Každý žák se převléká na vycházky a na venkovní zaměstnání do vhodného oblečení.
- Pro činnost družiny platí pravidla BOZP při užívání tělocvičny, hřiště či odborných učeben. Záznam o poučení dětí se provádí do Přehledu výchovně vzdělávací činnosti.
- Na hodnocení chování dětí ve ŠD se vztahuje pochvala vedoucí školní družiny, pochvala ředitele školy, důtka ředitele školy.
- Pitný režim je zabezpečen vlastní donáškou pití, čajem ve školní jídelně, využitím automatu na pitnou vodu.

Zdravotní stav dítěte:

- rodiče jsou povinni informovat vychovatelku o zdravotním stavu dítěte na zápisním lístku
- při náhlé změně zdravotního stavu dítěte vychovatelka informuje ihned rodiče
- při úrazu dítěte je vychovatelka povinna poskytnout první pomoc, popř. přivolat lékařskou pomoc, informovat rodiče, zapsat úraz do knihy úrazů, popř. vypsát záznam o úrazu
- vychovatelka dbá, aby si děti nenosily do ŠD nebezpečné předměty a hračky

Poznámka: Uvedené organizační záležitosti vyplývají z Vnitřního řádu ŠD (viz příloha č. 1)

3.3 Formy činnosti ŠD

Činnost družiny je uskutečňována těmito formami:

- a) *rekreační činnost* – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich aktivní odpočinek se sportovními prvky (vycházky do přírody, hry na hřišti, soutěže, řízené společenské hry v ŠD a na hřišti)
- b) *odpočinková činnost* – má odstranit únavu (odpočinkové hry na koberci, stolní a společenské hry, vyprávění, předčítání, videoprogram, DVD, práce s dětskými časopisy)
- c) *zájmová činnost*
  - esteticko-výchovná činnost (kresba tužkou, voskovkami, fixy, malba vodovými a temperovými barvami, netradiční výtvarné techniky)
  - sportovní činnost (pohybové, míčové, závodivé hry, sezónní činnosti, dopravní výchova, výchova ke sportovnímu chování)
  - přírodovědná činnost (vycházky do přírody, pozorování změn v přírodě podle ročních období, sběr přírodnin, práce s přírodním materiálem)
  - pracovně technická činnost (práce s papírem, textilem – omalovánky, vystřihovánky, lepení, skládání, práce s přírodním materiálem, výroba drobných dárků, polytechnické stavebnice, práce s keramickou hlínou)
  - společensky prospěšná činnost (úklid svého pracovního místa, úklid okolí školy, výzdoba ŠD a školy, hodnocení činnosti)
- d) *příprava na vyučování*
  - vypracování domácích úkolů (se souhlasem rodičů)
  - procvičování učiva pomocí didaktických her
  - upevňování školních poznatků při vycházkách, soutěžích
  - doplňování poznatků z časopisů, knih, pomocí internetu

Časový a tematický plán ŠD

- je zpracováván vychovatelkou na 1 školní rok, proto není pevnou součástí vzdělávacího programu – viz příloha č. 2.

4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- cílevědomě dokončuje započatou práci
- hledá souvislosti mezi novými poznatky a předchozími zkušenostmi
- samostatně i s dopomocí vyhledává potřebné informace
- hodnotí své výsledky

Vychovatelka

- předává nové informace
- pomáhá žákovi k tomu, aby dokázal zhodnotit své výkony a závěry vědomě uplatňoval při další činnosti
- vede žáka k dovednosti dávat si věci a poznatky do souvislostí
- vede žáka k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje správná a chybná řešení
- učí se být motivován neúspěchem k dalšímu řešení jinými způsoby
- hledá různé způsoby řešení, vybírá nejvhodnější
- zodpovídá za svou práci
- navrhuje vlastní možnosti řešení

Vychovatelka

- dává žákovi prostor k vyjádření vlastního názoru
- vede žáka k zodpovědnosti za jeho chování
- pomáhá najít různé možnosti při řešení problémů
- při neúspěchu motivuje žáka k hledání jiných řešení
- pomáhá žákům rozlišovat správná a chybná řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- vyjadřuje své pocity řečí, gesty a jinými prostředky podle zásad slušného chování
- své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vhodně formuluje
- bez ostychu komunikuje se svými vrstevníky i s dospělými

Vychovatelka

- pomáhá rozvíjet komunikační schopnosti žáka vhodně zvolenými situacemi
- vede žáka ke kultivované komunikaci
- svým příkladem vede žáky k účinné komunikaci

Kompetence personální a sociální

Žák

- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá a vhodně reaguje na nespravedlnost, šikanu, agresivitu

- prosadí se v kolektivu v rámci stanovených pravidel, zároveň je tolerantní a respektuje názory druhých
- spolupracuje v týmu, dokáže se dělit o pomůcky
- uvědomí si svou zodpovědnost při rozhodování o své činnosti
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- vhodně požádá o pomoc při řešení problémů
- dokáže se prosadit i podřídit; je schopen kompromisu
- chápe pravidla společenského chování a řídí se jimi

Vychovatelka

- upozorňuje žáka na vhodné a nevhodné chování, dokáže zareagovat příkladným způsobem
- umožňuje žákovi prosadit se i přijmout roli či názor při spolupráci s ostatními
- umožňuje práci ve skupině
- jasně stanovuje pravidla chování, dbá, aby se jimi žák řídil, sama jde příkladem

Kompetence občanské

Žák

- plánuje, organizuje, řídí i hodnotí ve vhodně navozených situacích
- uvědomuje si svá práva i povinnosti
- zodpovědně se chová i v krizových situacích (např. první pomoc, ochrana člověka za mimořádných situací)
- chrání zdraví své i ostatních
- odhaduje a zvažuje rizika svých nápadů

Vychovatelka

- umožňuje žákovi prožít různé role tak, jak je tomu ve společnosti
- dbá na dodržování práv žáka i povinností z jeho strany
- seznámí žáka s modely krizových situací a vysvětluje jeho možnosti a zodpovědnost v těchto situacích
- upozorňuje žáka na případná technická a zdravotní rizika

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně veškeré materiály, nástroje a vybavení
- respektuje a dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech
- uplatňuje a rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- zná své možnosti a na základě této znalosti volí cíle
- přistupuje k výsledkům své pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, stejně jako z hlediska ochrany životního prostředí

Vychovatelka

- seznámí žáka s bezpečným a ekonomickým nakládáním s materiály, nástroji a vybavením
- dbá na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, při nových činnostech žáka s těmito pravidly seznamuje
- nabízí žákovi činnosti, při kterých může uplatnit své zájmy a dovednosti
- umožní individuální i skupinovou práci
- rozšiřuje žákovy představy o smysluplnosti práce

5. Hlavní vzdělávací oblasti z RVP ZV prolínající se činnostmi ve školní družině

Člověk a jeho svět

- poznávání nejbližšího okolí
- poznávání organizace školy, družiny
- poznávání organizace života v rodině, v obci, ve společnosti
- určení významných objektů v obci
- bezpečnost na cestě do školy a při vycházkách, v silničním provozu
- dopravní výchova (malování dopravních značek, didakt. hry s dopravní tematikou)
- povídání o vánočních, velikonočních zvycích
- tematické malování (Vánoce, Velikonoce, pouť, prázdniny...)
- tematicky motivované hry (na prodavače, učitele, lékaře ....)
- pomocí her zlepšovat orientaci v prostoru a čase
- třídění odpadu
- vycházky v přírodě, pozorování změn v přírodě, ochrana přírody
- sběr přírodnin – využití při pracovních a výtvarných činnostech

Umění a kultura

- kultura chování, stolování, oblékání
- vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, v umělecké tvorbě
- rozvíjení smyslového vnímání dětí, fantazie a představivosti
- prohlubování základních návyků společenského chování

Člověk a zdraví

- upevňování základních hygienických a stravovacích návyků
- dodržování pitného režimu
- výchova ke zdravému stravování
- zdravotní prevence
- poučení o úrazech a jejich předcházení
- znalost důležitých telefonních čísel (záchranná služba, policie, hasiči)

Člověk a práce

- návyky sebeobsluhy
- návyky zručnosti při manipulaci s drobným materiálem
- příprava na vyučování
- dokončení započatých prací

6. Přílohy

Příloha č. 1

Vnitřní řád školní družiny (ŠD) a školního klubu (ŠK)

1. Provoz ŠD a ŠK je od 6:35 do 7:05 a od 11:00 do 15:00 hod.
2. Do ŠD a ŠK se přijímají dojíždějící žáci a žáci zaměstnaných rodičů nebo děti z rodin, kde o ně nemá kdo pečovat (neúplná rodina, nemoc, ...)
3. Do ŠD a ŠK se žáci přihlásí v prvním týdnu nového školního roku.
4. Žáci přihlášení do ŠD a ŠK jsou povinni zúčastňovat se výchovných zaměstnání pravidelně podle vyplněných zápisových lístků, které podepsali rodiče.
5. Vychovatelka vykonává od 11:00 do 11:15 hod. dozor ve školní jídelně dle rozvrhu dozorů. Žáci po obědě odcházejí v jejím doprovodu do ŠD.
6. Žáci vstupují do místnosti ŠD ukázněně, přezuti a s pozdravem.
7. Žáci jsou povinni řídit se pokyny vychovatelky a plnit je.
8. Opouštět místnost ŠD bez povolení vychovatelky je nepřípustné, rovněž je nepřípustné půjčovat si bez svolení hry a jiné věci.
9. Žáci jsou opatrní na hry a jiné pomůcky, které po použití vždy v pořádku odevzdají. Svévolně poškozené věci a pomůcky hradí zákonný zástupce žáka. Žáci dbají na čistotu a pořádek místností, kde se zúčastňují zaměstnání.
10. Nepřítomnost žáků je nutno řádně omluvit písemnou omluvenkou. V případě mimořádného odchodu jsou rodiče povinni dítě omluvit písemnou omluvenkou s datem dne a podpisem. Telefonická a ústní žádost je neplatná.
11. Žáci, kteří byli přítomni na vyučování a bez omluvy rodičů se do ŠD nebo ŠK nedostavili, nejsou pod dozorem vychovatelky a ta za ně nezodpovídá.
12. Každý žák se převléká na vycházky a na venkovní zaměstnání do vhodného oblečení.
13. Každý žák se řídí pravidly vnitřního řádu školy.

Příloha č. 2

Plán činnosti školní družiny zpracovaný na jeden školní rok

Plán činnosti školní družiny pro daný školní rok zpracuje vychovatelka v termínu stanoveném ředitelem školy. Tento plán není pevnou součástí ŠVP pro školní družinu. Tvoří samostatnou přílohu, každoročně obměňovanou.

Za zpracování plánu zodpovídá vychovatelka ŠD, schvaluje ho ředitel školy.